

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 75

Datum B&W-besluit 28 september 2021

Voor de raadsvergadering van
10 november 2021

Behandelen in de raadscommissie Burgers en samenleving (B&S)
op 27 oktober 2021

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout

Afdeling Projecten en Advies

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

Anja van Leeuwen

06-11560409

a.van.leeuwen@amstelveen.nl

Onderwerp

Integraal Huisvestingsplan (IHP) deel II 2025-2039.

Gevraagd besluit

Het IHP deel II 2025-2039 vast te stellen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Voorzien in toekomstbestendige, passende en adequate huisvesting en eerste inrichting voor het onderwijs.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Op basis van de relevante beleidsthema's binnen de gemeente Amstelveen op korte en lange termijn aangeven op welke wijze onderwijshuisvestingsvraagstukken geadresseerd worden voor de periode 2025-2039. Ook worden de nieuwe ontwikkelingen voor de periode 2021-2024 nader toegelicht.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2. Onderwijs en Ontplooiing; 2.2 Onderwijshuisvesting.

Aanleiding

Recente ontwikkelingen vragen om een meerjarige en integrale afweging, waardoor het niet volstaat jaarlijks een (jaar)programma voor onderwijshuisvesting vast te stellen. Een IHP is een planningsinstrument dat meerjarig de opgave voor onderwijshuisvesting en de daarmee gemoeide kosten toont. In IHP deel I (2020-2024) zijn de meest urgente huisvestingsvraagstukken benoemd en is de intentie opgenomen om in IHP deel II een meerjarig integraal huisvestingsplan op te stellen met een langere horizon 2025-2039 en een beleidsmatige insteek. Om dit te bereiken is het voeren van een fundamenteel gesprek met onderwijsbesturen en kinderopvangorganisaties gericht op de huidige ontwikkelingen essentieel.

Door de ontwikkelingen in het afgelopen jaar op diverse gebieden (waaronder de verschoven prioritering bij schoolbesturen als gevolg van COVID 19 en bestuurlijke wisselingen in het primair onderwijs), blijkt er meer tijd en ruimte nodig te zijn om alle inhoudelijke beleidsthema's in IHP deel II volledig uit te werken. De Primair Onderwijs (PO)-schoolbesturen gaan de komende twee jaar aan de slag met het definiëren van een visie op het onderwijs van de toekomst in Amstelveen waarin ook thema's als internationalisering, groepsdoorbrekend werken, atelieronderwijs, Integrale Kindcentra (IKC)-ontwikkeling en passend onderwijs een plek krijgen. Bepalend in dit IHP is de beleidsmatige insteek vanuit een gemeentelijk perspectief, waarin onderscheid wordt gemaakt in

beleidsthema's die betrekking hebben op de korte termijn (2021-2024) en beleidsthema's die betrekking hebben op de lange termijn (2025-2039).

Uitgangspunt is dat dit IHP een groeidocument is en vervolgstap in het proces naar een meerjarig en gedragen IHP. Zodra de schoolbesturen (PO) in samenwerking met de gemeente een duidelijke toekomstvisie hebben neergezet, wordt deze opgenomen als belangrijk uitgangspunt voor de actualisatie van het huidige IHP in 2023/2024. Met behulp van deze visie op het onderwijs van de toekomst kunnen diverse beleidsthema's, waaronder internationalisering, IKC-ontwikkeling geconcretiseerd worden. Ook voor de periode daarna blijft het van belang dat het IHP na vier jaar geactualiseerd wordt.

Argumenten

Dit IHP is de eerste stap richting een meerjarig en gedragen IHP. In hoofdstuk 3 staan de relevante beleidsthema's weergegeven. De belangrijkste beleidsthema's – ontwikkelingen zijn:

- *Onderwijsaanbod*: Naar aanleiding van de motie 'breder aanbod in plaats van grotere middelbare scholen in Amstelveen' is een verkenning uitgevoerd gericht op de uitkomsten van de recente leerlingenprognoses voor de huisvestingssituatie van het Voortgezet Onderwijs (VO) in Amstelveen. Geconcludeerd wordt dat de scholen in de regio Amstelland een breed palet aan onderwijs met behoorlijk onderscheidende profielen aanbieden, waardoor er voor ouders en leerlingen in de regio echt iets te kiezen valt. Daarnaast hebben de vier VO-schoolbesturen in Amstelveen aangegeven bereid en in staat te zijn om de geprognosticeerde leerlingengroei op te vangen in hun schoolgebouwen en een dekkend aanbod te kunnen blijven bieden.
- *Huurbeleid*: Steeds vaker komt het voor dat binnen een nieuwbouwproject voor onderwijs, zowel onderwijs, kinderopvang als sport onder één dak worden gerealiseerd. Meerdere gebruikers in een gebouw leidt tot de behoefte aan nadere afspraken met betrekking tot de eigendomssituatie en beheer & exploitatie. Het beoogde uitgangspunt is dat de gemeente Amstelveen het gebouw als eigenaar in delen aan de diverse instellingen 'verstrekt'. Door te werken met één eigenaar wordt voorkomen dat per gebouw een entiteit (bijvoorbeeld een Vereniging van Eigenaars) dient te worden opgericht met bijbehorende taken en verantwoordelijkheden. Concreet betekent dit dat de gemeente de ruimten voor het onderwijs in bruikleen geeft aan de scholen (bruikleenmethode). De gemeente verhuurt de ruimten voor kinderopvang en sport op basis van het Raad voor Onroerende Zaken (ROZ)-model aan de kinderopvangaanbieder en Amstelveen Sport. Voor de buitenschoolse opvang geldt dat volgtijdelijk gebruik wordt gemaakt van onderwijsruimten of ruimten voor kinderdagopvang/voorschoolse educatie. Het uitgangspunt is dat ruimten multifunctioneel ingezet worden. In overleg met de schoolbesturen wordt de komende periode nader afgestemd over de invulling van dit beoogde huurbeleid in aansluiting op de visie op het onderwijs van de toekomst in Amstelveen.
- *Duurzaamheid en modulair bouwen*: Modulair bouwen kan op uiteenlopende wijzen gedefinieerd en geïnterpreteerd worden. Bij het plaatsen van tijdelijke huisvesting voor de duur van twee tot vijf jaar, wordt standaard van een modulair bouwsysteem bestaande uit units gebruikgemaakt. Deze units worden gehuurd of gekocht en kunnen in een later stadium op een locatie elders weer worden ingezet. Bij de realisatie van permanente gebouwen wordt het modulair bouwen als concept toegepast. Dit betekent dat vooraf wordt nagedacht over mogelijkheden met betrekking tot de uitbreidbaarheid en flexibiliteit van nieuwe schoolgebouwen, zodat op groei of krimp en onderwijsvernieuwingen kan worden ingespeeld.

De relevante beleidsontwikkelingen zijn voornamelijk vanuit het gemeentelijk perspectief opgesteld. Op basis van de visieontwikkeling van de schoolbesturen worden diverse beleidsthema verder uitgewerkt.

De volgende projecten hebben een plek gekregen in de uitvoeringsagenda:

1. Verder uitvoering geven aan IHP deel I 2020-2024 (zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 18 november 2020).

Nieuwe ontwikkelingen 2021-2024

1. *Scholencluster Orion*. In september 2021 is de Nota van Uitgangspunten voor scholenlocatie Orion aan de Raad ter besluitvorming voorgelegd en is een voorbereidingskrediet voor de realisatie van de vervangende nieuwbouw hoofdlocatie Orion (ten behoeve van De Cirkel en de Willem-Alexanderschool) en renovatie van Orion 1b (de Pioniers) beschikbaar gesteld. Het uitgangspunt is om in 2024 met de bouwwerkzaamheden te starten. De komende jaren worden ingezet voor de voorbereidingen van de realisatie van het scholencluster en kinderopvangruimten.
2. *Nieuwbouw sportvoorziening Keizer Karel College (KKC)*. De huidige sportvoorziening van het KKC wordt vervangen.
3. *Vooronderzoek Locatie Pandora*. Gezien de complexiteit van het huisvestingsvraagstuk bij scholenlocatie Pandora wordt een vooronderzoek uitgevoerd, vergelijkbaar met het vooronderzoek bij scholenlocatie Orion.
4. *Montessorischool De Linde*. Door het uitblijven van de geprognosticeerde groei heeft De Linde op dit moment nog geen recht op de beoogde uitbreiding. Met behulp van interne aanpassingen wordt de beschikbare ruimte efficiënter ingezet. Op termijn ontstaat wel een huisvestingsvraagstuk bij de Linde (vanaf 2025) en de naastgelegen Vrijeschool Parcival (vanaf 2031). Er zijn zeer beperkte structurele uitbreidingsmogelijkheden in het gebouw waarin beide scholen gehuisvest zijn. Vooruitlopend op dit vraagstuk wordt de komende jaren verkend welke mogelijkheden er voor het creëren van meer ruimte voor beide scholen zijn. Een van de mogelijkheden is de realisatie van nieuwbouw op een externe locatie voor de kinderopvanggroepen die nu gehuisvest zijn in het gebouw van De Linde.

Ontwikkelingen 2025-2028

1. *Een nieuwe onderwijsvoorziening realiseren in Legmeer*. In Legmeer is op termijn onderwijshuisvesting nodig, omdat in deze wijk een nieuwe woonwijk gerealiseerd wordt. De realisatie van deze onderwijsvoorziening is van belang om te voorkomen dat de leerlingen naar bestaande scholen gaan die daardoor te sterk gaan groeien. Volgens de woningbouwprognoses is er in de wijk Legmeer behoefte aan de realisatie van een basisschool in 2026.
2. *Scholenlocatie Pandora*. Zowel de School of Understanding als de Brede school Omnibus hebben een huisvestingsvraagstuk. Het streven is om voor beide scholen, Amstelland International School (AIS) en eventueel de Taalschool van Onderwijsgroep Amstelland, nieuwbouw te realiseren op locatie Pandora. De visie op het onderwijs van de toekomst in Amstelveen, die de schoolbesturen gezamenlijk gaan definiëren, is van grote invloed op dit huisvestingsvraagstuk. Inzicht in de toekomstige ambities van AIS en de Taalschool en afspraken over een passende ruimtenorm zijn hierbij essentieel.
3. Voorzien van eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor eventuele aanvullende groepen voor de komende jaren. De gemeente is wettelijk verplicht om te voorzien in deze behoefte.

Kanttekeningen

Ondanks het gegeven dat dit IHP een beperktere beleidsmatige insteek heeft dan beoogd, is wel in het bestuurlijk overleg door de PO-schoolbesturen de intentie uitgesproken om een visie op het onderwijs van de toekomst in Amstelveen gezamenlijk te gaan formuleren. Bij de actualisatie van dit IHP in 2023/2024 wordt vanuit deze visie naar de toekomstige ontwikkelingen gekeken, waaronder: scholencluster Pandora. Belangrijke beleidsthema's hierbij zijn: internationalisering, IKC-ontwikkeling en omgeving & locatie. Binnen dit IHP is de visie op beleidsthema's, zoals het huurbeleid vanuit gemeentelijk perspectief bepalend.

In de Perspectiefnota 2022 zijn projecten opgenomen op het investeringsplan maatschappelijk vastgoed 2021-2024. De nieuwbouw in Legmeer is voor het jaar 2025 eraan toegevoegd. De geraamde bedragen zijn gebaseerd op kengetallen tot prijspeil 2021.

Vanwege onzekere factoren als aanbestedings- en prijseffecten, krapte op de arbeids-/bouwmarkt en ontwikkelingen van de leerlingenaantallen is het niet mogelijk een realistisch bedrag op te

nemen voor de projecten uit het tijdvak 2025-2028. Met uitzondering van de nieuwbouw Legmeer zijn de projecten in dit tijdvak met een p.m.-post op het programma gezet.

Onderdeel van het IHP is een vergelijking tussen de beschikbare capaciteit van een schoolgebouw en de benodigde capaciteit (ruimtebehoefte) op basis van het aantal leerlingen. Om de benodigde capaciteit te kunnen voorspellen zijn leerlingenprognoses essentieel. Belangrijk daarbij is dat leerlingenprognoses een modelmatige weergave is gebaseerd op leerlingenaantallen, bevolkingsontwikkelingen en woningbouwprognoses. Jaarlijks worden deze prognoses opnieuw opgesteld, zodat een actueler beeld ontstaat van de leerlingenontwikkeling. Op dit moment is sprake van een discrepantie tussen deze leerlingenprognoses van de gemeente en de verwachtingen/gegevens van de scholen. Om helderheid te krijgen over de leerlingenprognoses wordt een onderzoek uitgevoerd naar de relatie tussen de voedingsgebieden en de postcodegebieden per school. De 1 oktobertellingen van 2021 zijn uitgangspunt voor dit onderzoek. Een aandachtspunt daarbij is dat leerlingenprognoses niet als doel hebben om het huidige aantal leerlingen op scholen te verklaren, maar om de toekomstige ontwikkelingen te voorspellen. Belangrijk aandachtspunt blijft dat het leerlingenaantal van de taalscholen en AIS lastig te voorspellen is.

Financiën

Onderwijshuisvesting is een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk meerjarig investeringsplan maatschappelijk vastgoed. Daarnaast wordt een deel van de uitvoering van het IHP bekostigd via eenmalige middelen in de gemeentelijke meerjarenbegroting (voorbereidingskredieten, tijdelijke huisvesting). Het meerjarig investeringsplan maatschappelijk vastgoed en de gemeentelijke meerjarenbegroting zijn leidend voor de financiële inkadering. Het eerder vastgestelde IHP 2021-2024 is in de geldende kaders van investeringsplan en meerjarenbegroting verwerkt. Het nu aangeboden IHP 2025-2029 is een nieuw beleidsinhoudelijk kader. Voor 2021-2024 verbijzondert het plan enkele nieuwe voorbereidingskredieten die binnen de bestaande totaalvolumes leiden tot verschuivingen tussen investeringsplan en eenmalige middelen. De financiële concretisering hiervan zal worden betrokken bij de brede integrale afwegingen in het kader van de komende Perspectiefnota 2023.

De financiële effecten van IHP deel II zullen worden meegenomen bij de integrale afweging van de Perspectiefnota 2023.

Communicatie

Begin juni is een eerste conceptversie van het IHP met de PO-schoolbesturen besproken. De schoolbesturen benadrukten dat meer tijd nodig is voor de ontwikkeling van een visie op het onderwijs van de toekomst in Amstelveen en zij hierin initiatief gaan nemen. Op basis van de besproken thema's is het IHP verder uitgewerkt en in september gedeeld met de schoolbesturen PO en VO. Middels een brief hebben twee PO-schoolbesturen hun zienswijze kenbaar gemaakt en de vier VO-scholen hebben gezamenlijk per mail een toevoeging op het IHP aangegeven. Eén van VO scholen heeft ook afzonderlijk nog een wijziging voorgesteld. De drie andere PO-besturen hebben geen zienswijze ingediend.

De ingediende zienswijze en de nota van beantwoording is opgenomen als bijlage bij het IHP. Op basis van de zienswijze en de mails zijn diverse aanvullingen/opmerkingen verwerkt in de herziene versie van het IHP. Bij besluitvorming van het IHP worden naast de schoolbesturen ook Amstelveen Sport en kinderopvanginstellingen -waarmee contracten zijn afgesloten- op de hoogte gesteld. Daarnaast wordt het IHP opgenomen op de website van de gemeente Amstelveen.

Procedure

Na vaststelling van het IHP deel II worden bovengenoemde maatregelen tot uitvoering gebracht. Naast het vastgestelde IHP blijft het van belang dat schoolbesturen hun huisvestingsaanvragen volgens de reguliere weg voor 1 februari blijven indienen. Op deze wijze kan tijdig ingespeeld

worden op ontwikkelingen op basis van de meest actuele gegevens. De gemeente maakt onderdeel uit van het vervolgproces gericht op de visie op het onderwijs van de toekomst in Amstelveen.

Bijlagen

Integraal Huisvestingsplan deel II 2025-2039.

De secretaris,

De voorzitter,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel is besproken door de commissie en kan als bespreekstuk naar de raad worden doorgeleid ter besluitvorming. De VVD komt met een motie over het ruimtegebruik van scholen en kinderopvang. D66 overweegt een motie over groene schoolpleinen bij ofwel het collegevoorstel Integraal Huisvestingsplan deel II ofwel bij de begrotingsbehandeling.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
X Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	M3.5.a

RAADSBESLUIT

Besluit

Het IHP deel II 2025-2039 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 november 2021.

De griffier,

De voorzitter,

Debby de Heus

Tjapko Poppens